

BUITENGEWOON

NOORD - OOST - MIDDEN

**"CIRCULAIR IS IN THE AIR"
INTERVIEW MET ERWIN BERGHUIS,
MENKO MULDER EN EEF NEIENHUIJSEN**

**DOORSLAGSLUIS IN JUTPHAAS
INTERVIEW MET RENÉ ZWOLSMAN,
JASPER ZALM, MIES VAN ZOGGEL
EN MICHIEL WOUTERS**

**VERSNELLINGSOPGAVE
ENSCHEDÉ
INTERVIEW MET JAAP BATENBURG
EN RENE ENGBERS**

**WE WERKEN VEILIG OF
WERKEN NIET
INTERVIEW MET MARCEL VISSER
EN JOS TEN BRINKE**

**“Doorgaand verkeer:
juiste moment om het
stokje over te dragen.”**

INTERVIEW JOHAN TER HORST EN MARTEIN VAN DER VEEN

Interview Johan ter Horst en Martein van der Veen

4

Heijmans Infra B.V. - Regio Noord Oost Midden
Landjuweel 35
3905 PE Veenendaal
Postbus 359
3900 AJ Veenendaal
T: (+31) 0318 - 580 411

Vestigingen Hengelo en Hooerveen
Hengelo:
Binnenhavenstraat 2
Hooerveen:
Voltastraat 2d

E: inframiddenoost@heijmans.nl
www.heijmans.nl

Publicatie
November 2023

Regiomanager
Martein van der Veen
06 - 25 59 64 84

Accountmanager
Yvonne Verver
06 - 15 29 07 35

Redactie
Ingmar Hugen - Meneer Burton,
Eric Alink - journalist | schrijver |
stadschroniqueur van 's-Hertogenbosch,
Peter van der Mark - bureau schrijf-schrijf,
Heijmans: Daniëlle Oostendorp-de Jong,
Yvonne Verver, Inge Hoevenaars

Vormgeving
Meine Steenbakkers
Heijmans: Yvonne Verver,
Daniëlle Oostendorp-de Jong en
Raymond Willemsse

Fotografie
Marc Blommaert-photography & film,
René Koster-photography,
Maikel Samuels-photographer,
Rebke Klokke -a rebke original
photography

Met dank aan:
Dhr. Eef Neienhuijsen, projectleider,
gemeente Nijmegen
Dhr. René Zwolsman, contractmanager,
HDSR
Dhr. Jasper Zalm, technisch manager,
HDSR
Dhr. Jaap Batenburg, projectleider,
gemeente Enschede
Dhr. Rob Engbers, projectmanager
De Woonplaats, Enschede
Mevr. Thea Dijkstra, secretaresse,
Heijmans Utiliteit
Dhr. Hans Leeftang, voorzitter proeftuin
Nettelhorst
Dhr. Kees Bleijerveld, Projectleider,
provincie Gelderland

En alle betrokken collega's van Heijmans

Verschijningsfrequentie
2 keer per jaar

heijmans

Veilig duurzaam werken in de schijnwerpers

32

Project NDW21, Nijmegen

14

Doorslagsluis in Jutphaas

20

Interview Johan ter Horst en Martein van der Veen

4

Recent afgerond en lopende projecten

12

Project NDW21, Nijmegen

14

Doorslagsluis in Jutphaas

20

"Voart is een Twents woord."

26

Veilig duurzaam werken in de schijnwerpers

32

De financiële toezichthouders van Heijmans

Regio Noord Oost Midden

36

Tussen Jirnsom en judomat

40

We werken veilig of werken niet

44

Techniek tastbaar voor de jeugd

48

"Op de goede weg"

50

Hoe is het nu met Maanwijk Leusden?

54

BESTE LEZER

WELKOM BIJ DE 4E EDITIE VAN ONS BUITENGEWOON MAGAZINE. EEN UNIEK KIJKJE IN DE KEUKEN BIJ HEIJMANS INFRA REGIO NOORDOOSTMIDDEN.

Wij zijn trots op het werk dat wij maken in onze regio en nemen u dan ook graag mee naar bijzondere plekken en mooie werken. Van Hallum tot Nijmegen en van Veenendaal tot Enschede. Van Wegenbouw, naar Elektrotechniek en Financiën. Aan het water, op kantoor, in de klei. De regio heeft het allemaal.

Nu nog onder de naam BuitenGewoon, vanaf volgend jaar gaat ons magazine door onder de naam Hi. Deze naam als verwijzing naar Heijmans Infra is ontstaan met het uitbreiden van de magazines naar de andere infra regio's. Onder deze nieuwe naam maakt iedere infra regio zijn eigen magazine met overkoepelend de herkenbare huisstijl van Heijmans. Samen onder één naam, maar ook individueel voor ieder regio uniek.

Naast veel inklekjes in het werk en bijzondere interviews met collega's, hebben wij ook belangrijk nieuws te melden. Regio Manager Johan ter Horst draagt het stokje over aan -nu nog bedrijfsleider- Martein van der Veen. Een grote verandering voor onze regio, maar toch ook weer niet. Het verhaal hierachter leest u als eerste in deze editie.

Vanaf deze plek willen wij Johan bedanken namens de regio. Voor zijn tomeloze inzet, eindeloze energie, brede visie en onvoorwaardelijk vertrouwen in de medewerkers.

Wij hebben veel te vertellen. Gaat u mee op reis door onze regio? Deze editie reizen we naar Nijmegen, Nieuwegein, Enschede, Veenendaal en Jirnsom. Wist u dat onze Infra regio verspreid is over ruim 7 provincies? Genoeg verhalen om te delen dus.

Veel leesplezier!

Daniëlle Oostendorp - de Jong
Secretaresse
Heijmans Infra Regio

Martein van der Veen

Johan ter Horst

“Doorgaand verkeer: juiste moment om het stokje over te dragen.”

INTERVIEW JOHAN TER HORST EN MARTEIN VAN DER VEEN

Per 1 januari 2024 zwaait Johan ter Horst af als Regiomanager NoordOostMidden. Zijn taken worden overgenomen door Martein van der Veen, die sinds 2019 actief is als bedrijfsleider van de regio Midden. Met de aanstelling van Martein als regiomanager moest Heijmans tevens op zoek naar een nieuwe bedrijfsleider. Ook dat is gelukt: per 1 januari vervult Ron Kool deze functie. Johan en Martein werken nauw samen om een soepele overgang te waarborgen. BuitenGewoon schetst een kort portret van Martein en ging met beide heren in gesprek om de transitie toe te lichten.

“Het kenmerkt Heijmans dat je dit soort mogelijkheden krijgt.”

Wat maakt dit een geschikt moment voor een wisseling van de wacht?

Johan: "Ik vind stabiliteit in de regio het allerbelangrijkste. De functie van Regiomanager is dusdanig uitdagend en de markt verandert zó snel, dat je er een volledige dagtaak aan hebt. Ik weet mijn leeftijd en ga niet tot 66 en zoveel maanden aan het stuur blijven zitten. Dat is niet goed voor het bedrijf. Je moet het een keer overdragen en nu is de tijd daar rijp voor. We zitten aan de top van waar ik tien jaar geleden mee begonnen ben. We hebben nu de juiste mensen op de juiste positie. Alle lichten staan op groen. Bovendien ben ik niet iemand die goed gedijt in een prima lopende winkel. Dat past niet bij mij."

Martein: "We hebben een stabiele orderportefeuille en een stabiel team. De organisatie ontwikkelt zich ook door qua contractvorming. Dit is inderdaad een goed moment om een wisseling te doen."

Hoe is de opvolging tot stand gekomen?

Johan: "We zijn als regiobedrijf werkzaam in zeven provincies, hebben veel klanten en een zeer gedifferentieerde orderportefeuille. Dat vraagt om een goede overdracht. Daarom heb ik twee jaar

geleden al met René Laan [Directeur Heijmans Infra] besproken hoe we dit gingen aanpakken. In de zoektocht naar de beste kandidaat hebben we zowel intern als extern gekeken. Onze voorkeur ging wel uit naar een interne kandidaat, want Heijmans werknemers kennen het bedrijf, zetten zich ervoor in en zijn trouw. Ik vind het belangrijk dat onze mensen zien dat ze door kunnen groeien. Nadat Martein had ingestemd, hebben we het draagvlak getoetst. Die was prima."

Martein: "Ik heb met een deel van de mensen in het verleden al werken gemaakt. Zij kennen mij, ze kennen mijn achtergrond en ze weten ook dat die anders is dan de gemiddelde wegenbouwer."

Johan: "We hebben de opvolging van Martein als bedrijfsleider ook heel voorzichtig aangepakt. We hebben een longlist en een shortlist van geschikte kandidaten gemaakt en vervolgens gesprekken gevoerd. Ook hierbij hebben we zowel intern en extern gekeken, maar zoals ik al zei: als je het intern kan halen, dan moet je dat doen. Ron Kool gaat het doen en daar zijn we hartstikke blij mee. Het laat zien dat Heijmans als werkgever intern kansen biedt." ▶

“Als je mensen op hun passie aanspreekt gaan ze daarover vertellen.”

Martijn: "Wat ik heel fijn vind is de manier waarop we het hebben aangepakt. Het vertrouwen wat daarin steeds is uitgesproken naar mij. De zoektocht die we zelf hebben mogen doen binnen de organisatie om een opvolger te vinden. Ik ben er ook trots op dat we het allemaal met eigen mensen hebben kunnen invullen. Het kenmerkt Heijmans dat je dit soort mogelijkheden krijgt."

Martijn, je hebt ruime ervaring met doorgroeien binnen Heijmans. Toen je in 2008 als trainee begon bij Heijmans lag je focus, vanuit je achtergrond en opleiding in het vastgoed, vooral op projectontwikkeling. Door de val van Lehman Brothers en de bankencrisis kwam daar echter al snel de klad in.

Martijn: "Omdat ze bij Vastgoed en Bouw door reorganisatie even niet op een trainee zaten te wachten, kwam ik begin 2009 op de N302 terecht, een groot Design, Build & Maintain project. Daar heb ik heel veel geleerd en is het zaadje voor infra geplant. De sfeer op die projecten, de samenwerking en de no-nonsense mentaliteit heb ik als zeer prettig ervaren. Hard werken voor

tastbare resultaten. En het was ook gewoon heel gezellig. Er werden tosti's gebakken en iedereen schoof aan tafel. Heel warm. Leuk om te melden is dat ik op de N302 ook Ron Kool leerde kennen."

Vervolgens werkte je onder meer als assistent werkvoorbereider [N302 Harderwijk], procesmanager [N34/N36 Ommen] en projectmanager [Centrale As Friesland, Wintrack II, regio Noord]. Daarnaast was je nauw betrokken bij grote, integrale tenders (o.a. Schiphol Landside, N481). In een tussenfase, in de nadagen van de bankencrisis, werkte je toch nog vier jaar als projectontwikkelaar?

Martijn: "Mijn vrouw deed een specialisatie in geneeskunde, waarvoor we terug verhuisden naar het noorden. In de infra was er even geen plek voor me, dus heb ik vier jaar gewerkt als projectontwikkelaar, onder andere in de stad Groningen. Dat was heel leuk om te doen, in je eigen stad ontwikkelen en bouwen en op de fiets naar het gemeentehuis. Maar na vier jaar wilde ik wat anders doen, ik wilde me breder ontwikkelen. Net op dat moment werd ik gevraagd als projectmanager voor Centrale As".

Wat neem je mee uit die diverse achtergrond?

Martijn: "Inhoud is een zegen, maar kan ook een vloek zijn. Ik heb geleerd om in een op inhoud gedreven organisatie met nieuwe teams samen te werken. Juist omdat ik die inhoud niet altijd heb en mensen daardoor andere vragen stel. Als je mensen op hun passie aanspreekt dan gaan ze daarover vertellen. En als je oprecht nieuwsgierig bent, en natuurlijk moet je wel affiniteit met techniek hebben, dan scheidt dat een band. Dat heeft mij in al die veranderende teams en functies heel erg geholpen. Je moet mensen niet vertellen wat ze moeten doen, maar ze helpen om dingen te bereiken, als team. Met contractmanagement, met proces en met structuur. Dat is waar ik in excelleer."

Hoe verloopt de overgang?

Johan: "Per 1 januari draag ik het stokje over, maar ik blijf sowieso nog tot volgend jaar juli. Voor een deel als adviseur om het team hier te ondersteunen en de klantenoverdracht te verzorgen. Dat gaan we langzaam en nauwkeurig doen." ▶

Martein: "We nemen ruim de tijd om het allemaal goed en zorgvuldig te doen. Ik draai nu natuurlijk mee in het beleidsplan voor volgend jaar en de keuzes die we daarin maken. Vanaf 1 oktober 2023 draait de nieuwe bedrijfsleider met mij mee. We gebruiken deze periode voor een goede overdracht van mij naar Ron. En als dat staat, dat zal in december zijn, gaan we langzaam aan de slag met de overdracht van Johan naar mij. En het fijne is dat Johan er nog even is. Met name ook voor een strategische en warme overdracht richting de opdrachtgevers."

Martein: "We gaan geen grote koerswijzigingen doen. Wat Johan heeft opgebouwd in de afgelopen jaren is een unieke prestatie. De transitie naar andere contractvormen is gelukt, de teams zijn positief veranderd en er is een uniek teamgevoel ontstaan, waaronder ook ik heb kunnen gedijen. Ik zou wel gek zijn als ik nu op eens een ruk aan het stuur zou geven."

Wat zijn de grootste uitdagingen?

Martein: "Capaciteit. De komende jaren stromen er best wel wat ervaren mensen uit. Mensen waar veel van onze collega's op leunen. Dan heb ik het zowel over uitvoerders, als ook over onze vakmannen.

Daar gaan er behoorlijk wat van met pensioen of ze maken gebruik van de zwaarwerkregeling. Het is een uitdaging om dat ervaringsniveau en kennisniveau weer binnen te halen of op niveau te houden. Over jonge aanwas hebben we niet te klagen, die is er via traineeships en we nemen ook jonge vakmensen aan. Maar dat middenkader en die senioriteit is belangrijk voor de begeleiding, de opvoeding en het leren van het vak."

Tegelijkertijd wordt de hoeveelheid werk die op ons afkomt meer, terwijl de kennis en ervaring bij de opdrachtgevers minder wordt. Er komt daardoor steeds meer bij ons te liggen. We zijn ook druk met de

uitbouw van nieuwe samenwerkingsvormen, zoals bouwteams. Dus de uitdaging ligt echt in het goed managen van de organisatie op het gebied van kennis, ervaring en personeel.

Martein, wat neem je mee van Johan?

Martein: "Neem jezelf niet te serieus.. Johan weet dat heel ontwapenend in te zetten op het moment dat het nodig is. Zowel binnen ons MT als naar de werkvloer en de opdrachtgevers. Dat past ook echt bij een wegenbouwbedrijf: doe maar normaal. Ik ben geen tweede Johan, en dat is ook niet mijn ambitie, maar ik zie wel hoe hij competenties gebruikt in het aansturen van deze organisatie.

Werkplezier is een belangrijke drive voor onze mensen. Dat krijgen ze omdat ze op een bepaalde manier aangestuurd worden, eigen verantwoordelijkheid krijgen en zelf initiatieven mogen ontplooiën. Dat heeft Johan gecultiveerd en dat is goud waard. Mede daarom hebben we zulke lange dienstverbanden. Daar ga ik zeker elementen van meenemen."

Johan, wat geef je Martein mee?

Johan: "Blijf jezelf. En zorg ervoor dat je slimmere en intelligentere mensen dan jezelf om je heen verzamelt. Wrijving in het MT is belangrijk en dan heb je niks aan meelopers. We hebben mensen nodig die kritisch zijn. Slimmere mensen

om je heen maakt je werk als manager makkelijker."

Johan, wat zijn je toekomstplannen?

Johan: "Ik ga nog niet weg! Ik zit nog bij een belangenvereniging en heb ook nog andere opdrachten voor Heijmans, onder andere in de watermarkt en op het gebied van duurzaamheid. Ik heb nog teveel energie en ik vind de markt, het werk en al die jonge mensen te leuk om te stoppen. Daarom wil ik de komende jaren nog zeker een dag of 4 per week blijven werken. Je blijft er jong bij als je blijft werken." ■

Recent afgerond en lopende projecten

LOPENDE PROJECTEN

- 1 Arnhem - Shell**
 - 2 Ede**
Naast het afgeronde project in de Pakhuisbuurt in Ede, zijn we gestart met een bouwteam voor de Zeeheldenbuurt.
 - 3 Winterswijk - de Pas**
 - 4 Nijmegen**
Onder andere op het dynamische terrein van NYMA Vassim. Dit historische terrein wordt al genoemd sinds de Romeinse tijd. Het terrein wordt klaargemaakt voor cultuur, sport en ondernemers.
Aan de Nieuwe Dukenburgseweg in Nijmegen wordt hard gewerkt door Heijmans om het terrein klaar te maken voor de 500 woningen die er gebouwd worden. Een project in volle vaart, waar duurzaamheid en circulatie hoog in het vaandel staan.
-
- 5 Utrecht - Bouwteam Europalaan**
 - 6 Lauwersmerdijk**
Ter ondersteuning van Centrale Projecten zijn meerdere collega's uit onze regio aan het werk op de Lauwersmerdijk.
 - 7 Tiel - riolering & herinrichting Binnenstad**
 - 8 Lochem - N825 Borculo - Geesteren 'de slimste weg'**
 - 9 Enschede - Klein onderhoud wegen**
 - 10 Almelo, Enschede-Daes**
doorstroming als een service
 - 11 Enschede - Versnellingsopgave 200 woningen - bouwteam**
 - 12 Fietssnelweg Lonneker Enschede - bouwteam**

AFGERONDE PROJECTEN

- 13 Arnhem**
Fietsverbinding HAN-Larenstein en Openluchtmuseum
 - 14 Jirnsum**
 - 15 Lochem - N332**
 - 16 Ermelo - Hooge Riet**
-
- 17 Veendaal**
Werk om de hoek van de vestiging. O.a. aan de Pampagras, Grote Beer en Rondweg West.
 - 18 Zeist - COA**
 - 19 Sneek - Stationsgebied**
 - 20 Rheden - Nijverheidslaan en van Rensselaerweg**
 - 21 Bouwweg Hoogkerk Westpoort fase 2**
 - 22 Apeldoorn - Bassecour Paleis het Loo**
 - 23 Schoonebeek - NAM**

Erwin Berghuis
Projectcoördinator

Eef Neienhuijsen
Projectleider, gemeente Nijmegen

Menko Mulder
Ontwerper

“Circular is in the air.”

PROJECT NDW21, NIJMEGEN

“Dokter, ik zie de hele tijd woningen voorbijrijden.” Huisartsen in Nijmegen kijken niet meer op van die verzuchting. Hallucinerende patiënten? Nee, vrolijker. Op bezoek bij project NDW21, waar Heijmans Infra en partners vele steentjes – vooral hergebruikte – bijdragen aan het oplossen van de wooncrisis.

“Samen met vier corporaties gaan we hier vijfhonderd tijdelijke woningen bouwen.”

Tienduizend woningen bouwen, in twintig jaar. Aan zo'n ambitie herken je een keizerstad. De kroon op de Nijmeegse plannen is de transformatie van Winkelsteeg. Dit industriegebied, dat zo'n tweehonderdtachtig bedrijven telt, ligt tussen het Goffertpark en de wijk Dukenburg. Letterlijk een buitenkans, ziet de gemeente Nijmegen, want een flink deel van de tweehonderd hectare is onbebouwd. Niet lang meer: Winkelsteeg gaat ruim vierduizend woningen krijgen. Het deelproject NDW21, oftewel Nieuwe Dukenburgseweg 21, vormt de aftrap.

Spraakmakend project? Ja, leert verkenning op een herfstdag. Vlagerige wind, af en toe motregen. Maar de geestdrift van Eef Neienhuijsen, projectleider bij de gemeente Nijmegen, zorgt voor warmte. "Samen met vier corporaties gaan we hier vijfhonderd tijdelijke woningen bouwen", vertelt hij in de keet van NDW21. "Een klein dorpje, inclusief kleinschalige voorzieningen, ontmoetingsplaatsen, werkruimtes en ateliers. Maar het is ook een innovatieplek waar we veel kennis van circulair ontwerpen, bouwen en beheren gaan opdoen."

Grasduinen

Tien jaar geleden riep het woord circulariteit binnen de infrasector vooral associaties met een *rotonde* op. Maar die tijd is echt voorbij, weten projectcoördinator Erwin Berghuis van Heijmans Infra en zijn collega Menko Mulder, ingenieur wegen. Beiden zijn betrokken bij het bouw- en woonrijp maken van NDW21. "De locatie was een braakliggend terrein met een grote parkeerplaats, omringd door bedrijven", vertelt Menko. "Bij de nieuwe inrichting passen we vrijwel alleen hergebruikte materialen toe. Trottoirtegels, opsluitbanden en grond, maar ook stelconplaten en verkeersborden." Overtollig zand slaat Heijmans op in een nabijgelegen depot. Over twee jaar komt het van pas voor de aanleg van een kruising in Winkelsteeg. Vernuftig is het hergebruik van de rioolbuizen. Menko: "Na reiniging gaan overtollige vuilwaterbuizen en hemelwaterbuizen dienstdoen als statafels in de tuin van het studentengebouw. Zo krijgen ze verticaal een tweede leven." Daarnaast fungeren ze als speelobjecten en als stapstenen die de wadi's onderling verbinden. ▶

Heijmans mocht ook grasduinen op de gemeentewerf van Nijmegen. Het leverde fietsbeugels, straatstenen en een partij kasseien op. Verder vond Heijmans op DuSpot, een digitale marktplaats voor vrijgekomen bouwmaterialen, een basketbalpaal. Wat betreft de oeverloze mogelijkheden van hergebruik: www.bruggenbank.nl leidde naar een oude, driedelige brug uit Papendrecht. Twee delen gaan in NDW21 voor verbinding zorgen, één deel is al geplaatst in Elst.

Duplo voor gevorderden

Circulair ontwerpen daagt je verbeeldingskracht uit, stellen Menko en Erwin. De laatste: "Je moet het doen met wat hier ligt. Dat verlangt bij het uitwerken van het ontwerp meer out of the box-denken." Het brengt oude vanzelfsprekendheden ook aan het wankelen, verduidelijkt hij. "Als Inkoop nieuwe materialen aanschaft, weet je wat je krijgt. Bij circulair bouwen kan dat anders liggen. Zo wilden we elfduizend vierkante meter bestrating van hier hergebruiken. Op het oog waren onder meer de klinkers hetzelfde. Totdat we ze opbraken en variaties ontdekten. 'Vinden jullie dit goed genoeg?', vroegen we de gemeente." Maar NDW21 roept niet alleen bouwkundige en esthetische keuzes op. Er zijn ook technische puzzels. Zo ontdekte Heijmans dat de speciale machine voor machinaal herbestrating de ene steen wel en de andere niet pakte.

Het kwam goed, maar het illustreert dat een circulaire aanpak de moed en wil vraagt om met een gekantelde blik te kijken. Menko: "En alleen samen kom je eruit."

Click & go

Een zware dreun buiten. Langs het raam van de keet komt stapvoets een woning voorbij. Op een dieplader, dat wel. Herkomst van het convoi exceptioneel is flexbouwbedrijf De Meeuw in Oirschot. NDW21 krijgt drie types kant-en-klare woningen van respectievelijk twintig, veertig en zestig vierkante meter. Na stapeling ontstaan zeven gebouwen met vier tot vijf woonlagen. "In beginsel kunnen ze hier vijftien tot vijftentwintig jaar blijven staan", zegt Erwin. "Weliswaar zijn ze tijdelijk, maar ze hebben een goed afwerkingsniveau, mooie gevel en een balkon." De appartementen – sociale huur en middeldure huur – moeten vooral de krappe markt voor betaalbare woningen wat lucht geven. NDW21 valt onder versneld bouwen. Doorlooptijd: geen zeven tot tien jaar, maar slechts vier jaar. Wel heeft dat consequenties: "De processen lopen meer gelijktijdig, maar ook meer door elkaar", vertelt Erwin. "Een flinke uitdaging, met name in veiligheid. Ook logistiek is het puzzelen, want er zijn veel vervoersbewegingen. Soms komen er wel tien woningen op een dag van de fabriek af." Nog een gevolg van versneld

bouwen is de opeenvolging van bouw- en woonrijp maken. De flexwoningen van De Meeuw zijn click & go: relatief snel na de montage en afbouw kan een bewoner erin. "Tegelijkertijd heb je al de zorg voor veilige loop- en fietsroutes, afvalstromen en straatverlichting", legt Erwin uit. Met aanleg voor understatementen: "De plannings zijn interessant."

Moereseiken

Te voet op inspectie. Gemeentelijk projectleider Eef wijst enthousiast op zes moereseiken. "Ze stonden in de weg, maar we hebben ze verplaatst. Zo kunnen ze toch behouden blijven." Als onvermoeibare voorvechter van circulariteit ziet hij dat zijn gedachtegoed flink terrein wint. Wel klinken regelmatig mitsen en maren onder beheer managers. Eef: "Er is angst voor kinderziekten en ingewikkelde beheersystemen. Maar NDW21 wordt als broedplaats aanvaard." Op het terrein passeren de drie heren het Archeologisch Depot van Nijmegen, een van de 'buren' van NDW21. Vóór het oudheidkundig depot staat een stenenlegmachine van Heijmans. Een museumstuk? Nee, eigentijds materieel. Hij is onmisbaar voor herbestating – de weg naar de toekomst is circulair. ■

Erwin Berghuis

projectcoördinator
M: 06 - 11 85 57 88

Mies van Zoggel
Projectcoördinator Heijmans

Michiel Wouters
Projectmanager
Heijmans

Jasper Zalm
Projectmanager
HDSR

René Zwolsman
Contractmanager
HDSR

“Flexibiliteit is echt het kernwoord.”

IN JULI 2023 ZIJN DE WERKZAAMHEDEN AAN DE DOORSLAGSLUIS BIJ JUTPHAAS FEESTELIJK AFGESLOTEN. DE HISTORISCHE SLUIS WAS AL EEN TIJD NIET MEER IN GEBRUIK, KAMPT MET ACHTERSTALLIG ONDERHOUD EN VORMDE EEN KNELPUNT IN DE AANVOERRUTE VAN ZOET WATER NAAR HET WESTEN. DANKZIJ EEN INNOVATIEVE OPLOSSING VOLDOET DE SLUIS INMIDDELS WEER AAN DE EISEN VAN OPDRACHTGEVER HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN (HDSR) EN IS DE CULTUURHISTORISCHE UITSTRALING BEHOUDEN. HDSR KOOS ER BEWUST VOOR OM DIT PROJECT IN EEN BOUWTEAMSAMENWERKING TE REALISEREN. DIE KEUZE HEEFT ZICH OP MEERDERE VLAKKEN TERUGBETAALD, ZO BLIJKT UIT HET GESPREK MET VIER BOUWTEAMLEDEN. “FLEXIBILITEIT IS ECHT HET KERNWOORD.”

Het weerzien is hartelijk. Breed lachend verwelkomen René Zwolsman (contractmanager) en Jasper Zalm (technisch manager) hun Heijmans collega's Michiel Wouters (projectleider) en Mies van Zoggel (projectcoördinator) bij HDSR. In de koffiehoeke worden nieuwtjes gedeeld, oude koeien op het droge gezet en er wordt flink gelachen. Eenmaal aan tafel hoeft BuitenGewoon niet veel te doen. Mies stelt vanuit interesse in het voortraject enkele vragen. Dat is alles wat nodig is om het team enthousiast aan de praat te krijgen over de totstandkoming van de gerenoveerde Doorslagsluis.

Terug naar de tekentafel

Heijmans kwalificeerde zich in 2019 voor het bouwteam van de renovatie en capaciteitsvergroting Doorslagsluis. De beoogde oplossing was destijds nog anders dan wat er uiteindelijk gebouwd is, zo legt Michiel uit: "Het uitgangspunt in de tender van HDSR was een bypass om de sluis heen en onder de weg door. Daar hebben we ook op gewonnen: het restaureren van de sluis en het aanleggen van een koker van 4 bij 2. We zouden het realiseren met een wegenteam en een restauratiepartner."

Net voordat Heijmans aanhaakt in de planuitwerkingsfase blijkt echter dat de bypass op verzet stuit bij de beheerder. Een onvoorziene tegenslag, aldus Jasper: "Voordat we gingen aanbesteden hadden wij intern al variantenonderzoeken uitgevoerd. Daar kwam de voorkeursvariant met de bypass uit. Binnen korte tijd bleek echter dat de gemeente de koker onder de Herenstraat toch als groot knelpunt met de ondergrondse infrastructuur zag. Ook de realisatie van de koker langs de aanwezige historische bebouwing vonden zij erg risicovol. Dus toen moesten we terug naar de tekentafel." ▶

“Krachtig doorpakken.”

Bij aanvang van het bouwteam werd besloten om het variantenonderzoek nog een keer te doen, samen met Heijmans. Jasper legt uit waarom: “De opties waren nu een stuk minder dan voorheen. We bekeken alleen de varianten waarmee we binnen de contouren van de sluis konden blijven. Daar wilden we de praktische kennis van de aannemer meteen al bij hebben. Ik vind het waardevol dat wij de varianten met het bouwteam hebben uitgewerkt, want een belangrijk onderdeel daarvan zijn de haalbaarheid en de kosten. En die kosten zaten er nu vanuit de eerste hand in. Zo is er later geen discussie over de maakbaarheid van de gekozen variant.”

Daadkrachtig doorpakken tijdens de coronacrisis

Het team had elkaar slechts drie keer gezien toen de samenwerking noodgedwongen online moest worden voortgezet. Michiel: “Volgens mij hebben wij in oktober 2019 de opdracht verkregen. Omdat de voorkeursvariant aangepast zou worden, moest HDSR intern nog wat voorbereidingswerk doen en zijn we in januari 2020 uiteindelijk gestart. En toen kwam in maart corona en ging heel Nederland plat...”

Terwijl corona vruchteloos probeerde de voortgang van het bouwteam te stremmen, had het team ook met andere uitdagingen te maken. Michiel: “We waren ervan uitgegaan dat wegenbouwers de bypass aan gingen leggen. Maar nu moest ik eigenlijk een heel ander team laten aanhaken, civiele mensen betrekken om de sluisvariant uit te werken. Ik ben met civiele tendermanager Mark van de Hoef, die vaker bouwteams begeleidt, gaan kijken wat de beste aanpak zou

zijn. Na de variantenstudie stonden we op een nieuw vertrekpunt en zijn we gezamenlijk het bouwteam vorm gaan geven. Daarmee sloot het team weer aan bij de opgave die er lag.”

Een flexibele houding en het vermogen om je aan te passen aan veranderende omstandigheden is de grondslag voor een geslaagde samenwerking. Dat is ook een les die Michiel uit dit project trok: “Ik moet zeggen dat flexibiliteit en korte communicatielijntjes echt wel werkt. We zijn met elkaar gestart, hebben opgeschaald, de teams aangepast en hebben toch voortgang weten te boeken. Ik wil niet zeggen met horten en stoten, maar we hebben corona doorstaan. Dat vind ik mooi!”

Jasper beaamt: “Dat is voor mij een van de redenen waarom wij graag met een bouwteam werken: die daadkrachtigheid. Je kan alles van tevoren inventariseren, dat hebben we ook gedaan, maar je weet dat het in de uitvoering alle kanten op kan gaan. Ik heb Heijmans nooit gehoord over een tekort aan capaciteit voor het tekenen of voor het maken van berekeningen.” Michiel vult aan: “De capaciteitsbeperking zit vooral in de beschikbare tijd. We moeten het met het team doen zoals het is en zorgen dat we goed op elkaar aansluiten. Dat was volgens mij ook de insteek aan de voorkant. We hebben er ook geen belang bij om zoveel mogelijk uurtjes te verbranden. Het belangrijkste vind ik dat je in een bouwteam een goed ontwerp maakt, waar zo min mogelijk risico in zit. Voor jullie, maar ook voor ons.” ▶

Die opmerking ontlokt een discussie over de belangen van een aannemer in een bouwteam. Er wordt niet getwijfeld aan de goede bedoelingen, maar een aannemer wil het project toch ook realiseren omdat daar het rendement zit? Michiel en Mies zijn het daar pertinent niet mee eens. Mies verklaart: "Met een bouwteamsamenwerking komt er geen werk uit met gigantische klappers positief of negatief. Omdat je er gewoon heel goed over nagedacht hebt. We hebben het samen mogen uitwerken. We hebben samen de fasering bedacht. We hebben (externe) partijen erbij gehaald waarvan wij vonden dat die aangehaakt moesten zijn. Dan heb je een hele hoop zaken zó goed bekeken, dat je diverse risico's kunt vermijden. Daarnaast hebben we ook het 'Wat als?' met elkaar besproken. Dan sta je gewoon goed gesteld."

Samenwerken met omgevingspartijen

Risico's vermijden deed het team onder andere door belangrijke stakeholders en partners te betrekken. Jasper licht toe: "Monumentenzorg en de Historische Kring waren vanaf het begin al betrokken. Zij waren blij met de bypass omdat deze variant betekende dat we niet aan de sluis hoefden te werken. Met die tweede studie werd het wat lastiger. Toen heeft Hylkema Erfgoed samen met omgevingsmanager Martijn Oosting van HDSR de zware taak op zich genomen om de transitie naar de nieuwe variant in goede banen te leiden" René beaamt: "Hylkema Erfgoed was ook vanaf de eerste inventarisaties al betrokken. Zij hebben bijvoorbeeld getoetst of de sluis een monument was en waar de waarde in zat. Ze kwamen uit op twee belangrijke kenmerken: de contouren van de sluis en de historie van de plek. Dat maakte de weg vrij om meer met de sluis te gaan doen."

Hylkema Erfgoed opereerde als spil tussen HDSR en de Monumentencommissie. Jasper: "Dat hebben ze heel goed opgepakt. We hebben het zelfs zo goed doorlopen dat bij een Collegevergadering iemand van de Historische Kring ons verhaal heeft aanbevolen." Mies voegt toe: "Hylkema had ook 3D-beelden gemaakt. Die zijn goed aangeslagen. Toen konden we eigenlijk niet meer terug."

Het duurzame eindresultaat

Die beelden en het opgeleverde werk lijken als twee druppels water op elkaar. Het definitieve ontwerp is inventief en toekomstbestendig: om de knelpunten in de wateraanvoer op te heffen, zijn de sluishoofden geheel verwijderd en zijn er zwevende sluishoofden op funderingspalen teruggeplaatst. Mies: "Ze vallen net onder de waterlijn, waardoor het geheel een massieve muur lijkt. Optisch is het een sluishoofd, alleen stroomt het water er nu onderdoor. Zo is onder het sluishoofd meer ruimte voor het water en wordt de doorstroming niet meer belemmerd."

De oudste metselwerkmuren zijn door restauratie-aannemer Nico de Bont vakkundig hersteld en toekomstbestendig gemaakt. De sluishoofden en kolkwanden zijn voorzien van authentieke metselstenen en passend voegwerk, verwijzend naar het oorspronkelijke ontwerp uit 1671. Hiermee is recht gedaan aan de monumentale status van de sluis. In het kader van duurzaamheid en authenticiteit zijn ook de stalen voorzieningen teruggeplaatst. Mies: "De tandwielen, rinketkasten, tandheugels en eigenlijk alles wat de deur vasthield is er afgehaald, schoongemaakt, hersteld en opnieuw geconserveerd." De gemeente Nieuwegein nam twee oude deuren over. De overige twee worden gebruikt bij een andere renovatie van HDSR.

Jasper: "De grootste verandering vind ik dat de sluis qua uiterlijk in oude eer is hersteld. De betonnen schil is eraf gehaald en daar zijn nieuwe rollagen voor terugkomen. Precies zoals die ooit oorspronkelijk gebouwd is. Michiel: "Ja, qua beeldkwaliteit is het echt heel mooi geworden." ■

Michiel Wouters

projectmanager
M: 06 - 22 42 47 06

Mies van Zoggel

projectcoördinator
M: 06 - 11 04 70 65

Jaap Batenburg
Projectleider gemeente
Enschede

Rob Engbers
Projectleider
De Woonplaats

Giny Steggink
Projectleider Heijmans

Jeffrey Snippe
Uitvoerder Heijmans

“Voart is een Twents woord.”

Woningzoekenden spinnen garen bij de Crisis- en herstelwet. Dat geldt zeker in de vroegere textielstad Enschede, waar versneld tweehonderd woningen tot stand komen. “Zoiets kan alleen als je elkaar vertrouwt.”

In de Paulus Moreelsestraat (Enschede-West) hobbelt een man in een blauwe scooter de bouwplaats voorbij. Zijn snelheid: eerder schildpad dan haas. Het is een contrast met de vliegende vaart waarin de gemeente Enschede, woningcorporatie De Woonplaats en Heijmans versneld bouwen. Voor de lezer die indertijd de krant miste: in 2019 is de Crisis- en herstelwet (Chw) aangepast, waardoor zowel infra- als bouwprojecten vlotter tot stand kunnen komen. Vooral de procedures zijn vereenvoudigd. Zo hoeft een project niet langer te wachten tot een bestemmingsplan met keilbouten is verankerd. Ook kan een bezwaarprocedure niet meer tot sint-juttemis duren. Het maakt van de Chw een proeftuin voor de Omgevingswet. Een zegen, bevestigt Jaap Batenburg, projectleider bij de gemeente Enschede. "Je wint jaren aan proceduretijd. Om versneld te kunnen bouwen hebben we in april 2022 een lijst van kansrijke locaties opgesteld. Twee belangrijke criteria: eigen grond, zodat je geen tijd aan verwerving verliest, en weinig voorziene weerstand uit de omgeving."

Rob Engbers, projectmanager voor corporatie De Woonplaats die in Enschede en de Achterhoek circa 16.500 woningen bezit, onderschrijft de noodzaak van versneld bouwen. "Als je op de loting van één woning in Enschede meer dan zeventien reacties krijgt, weet je genoeg." De vier uiteindelijke locaties van de bouwprojecten –

sociale huur en middensegment – liggen verspreid door de stad. Senioren, studenten en starters zijn de belangrijkste doelgroepen.

Anders denken

Om snel en effectief te kunnen ontwikkelen en realiseren, kiest 'Enschede' voor een bouwteam. Opdrachtgevers, ontwerpers en uitvoerende partijen delen de tafel. Een logische en goede constructie, stelt Jaap. Met alvast een wens voor de toekomst: "We gingen al aan de slag toen het stedenbouwkundig plan (van Rijnboutt – red.) nog in ontwikkeling was. Toch zou ik alle partijen de volgende keer nog vroeger aan tafel willen krijgen. Ook de nutsbedrijven, voor wie het eveneens een andere aanpak betekent."

Hij ziet dat versneld bouwen nogal wat van organisaties verlangt. Ook van de gemeente. "Je moet anders en buiten kaders kunnen denken. Dat gaat verder dan olifantenpaadjes zoeken. Maar lean denken is niet voor iedereen vanzelfsprekend." Projectleider Giny Steggink van Heijmans Infra, dat de vier locaties bouw- en woonrijp maakt, deelt die mening hartgrondig. "Het wijkt echt af van de klassieke aanpak. Je werkt niet in een treintje, maar gelijktijdig aan het project. Alle disciplines en fasen lopen door elkaar heen." Een flinke consequentie is dat je integraal en achterwaarts moet plannen, stelt Giny. ▶

Da's even wennen, ervaart ook uitvoerder Jeffrey Snippe van Heijmans Infra. "De planning is flexibel. Ik selecteer daar ook m'n voormannen op. Mensen die je door en door kent en die de beweeglijkheid hebben om van locatie te veranderen."

Tikkende klok

Toch heeft de verkozen aanpak voordelen, waaronder een onverbidelijke einddatum. "Dat zorgt voor gezonde tijdsdruk", ziet Jaap. "Simpel: als je terugreken kun je niet eindeloos blijven discussiëren, want je moet vooruit." Dat het tikken van de klok iedereen scherp houdt, merkt ook Rob van De Woonplaats. Opgewekt: "Voor de grondgebonden woningen is op drie locaties al het hoogste punt bereikt – en dat dertien maanden na de definitieve locatiekeuze." Toch is een goed lopend bouwteam geen *natuurverschijnsel*, zeker niet onder tijdsdruk. Wat het van je verlangt? "Goed kunnen luisteren", zegt Jaap zonder aarzelen. "Maar ook oprecht willen snappen wat de belangen van de ander zijn."

Heijmans kreeg het project in december 2022 gegund. Hit and run, herinnert Giny zich: "Nog vóór de kerst zijn we afspraken gaan inplannen, inclusief verplichte aanwezigheid." Voor de engineering van de vier locaties zette Heijmans alle zeilen bij. Giny met glimlach: "Op een gegeven moment ben ik onze ontwerpers warme saucijzenbroodjes gaan brengen, om de moed erin te houden. In drie

maanden gingen we van schetsontwerp naar definitief ontwerp. Dat lukte, omdat iedereen erop ingesteld stond. Opmerkingen van de gemeente kregen we bijvoorbeeld binnen twee weken terug. Heel fijn."

Avontuur

Ook De Woonplaats durfde het avontuur aan. "Als wij nieuwbouwwoningen 'klassiek aanbesteden', gaat het om de prijs/kwaliteitverhouding, waarbij de architectuur onderdeel van de aanbidding is", zegt Rob. "Om tijd te winnen, hebben we nu tijdens de aanbestedingsfase al zelf de architectuur bepaald – met een architect – en dat later bij de opdrachtnemer 'ingeplugd'. Het gaat nu meer om de grote lijnen en de planning. Je hebt het over vierkante meters, niet over details." Ook voor de afdeling verhuur van de corporatie is het wennen. Maar zoet kan zelden zonder zuur, beseft Rob. "Er staat snellere beschikbaarheid van woningen tegenover. Dat telt."

Elk bouwteamlid is afhankelijk van de ander. Toch kan vooral de grondhouding van een gemeente de boel maken of breken, concluderen de tafelgenoten. Jaap, die het dichtst bij het vuur zit: "Als gemeente moet je een stap achteruit willen doen. Je dient vooral te kijken of een plan aan de beleidsdoelstellingen voldoet. Als dat zo is: dóór. Voor gemeenten, van nature lijnorganisaties, is dat wennen. Opeens opereer je als projectorganisatie."

Eenstemmig noemen ze *vertrouwen* het belangrijkste bouw materiaal – hopelijk nog circulair ook. Simpel: in een bouwteam met ultrakort tijdspad is er stomweg geen ruimte voor achterdocht. Er is immers sprake van de uitvoeringsstart nog voordat definitief ontwerp, prijs en vergunning zijn afgevinkt. Dat is niet hetzelfde als carte blanche, verzekert zowel Giny als Jaap. Beiden willen zicht op de bandbreedte van de financiële risico's. Nog een onmisbaar 'bouw materiaal': consistentie. Niet gaan zwabberen, maar stick to the plan.

Afscheid in Enschede. De man in de scootmobiel, die bij de bouwplaats stopte, is verdwenen. Van schildpad naar haas: hij is vast naar huis, om te vertellen dat het lekker opschiet. ■

Giny Steggink

projectleider
M: 06 - 12 56 44 00

VEILIG DUURZAAM WERKEN IN DE SCHIJNWERPERS

Werken met elektrisch materieel: hoe doe je dat veilig?
Dat stond centraal tijdens de Vakmandag in maart. Vier betrokken collega's bliken terug.

'MINDER STOER MAAR WEL COMFORTABELER'

'De Vakmandag is een ideaal moment om collega's die buiten werken bij te praten over de laatste ontwikkelingen en ze voor te bereiden op de toekomst. Zoals de verduurzamingsopgave waar we met Heijmans voor staan. Ons materieel – van auto's tot gereedschap – wordt elektrisch. Dat betekent nogal wat. Als je gewend bent op een graafmachine te werken die 24/7 draait, is het wat anders om deze steeds na een paar uur weer op te laden. Tijdens de laatste Vakmandag hebben we collega's hierop zoveel mogelijk voorbereid. Ook lieten we zien hoe ze er zo veilig mogelijk mee kunnen werken. Collega's reageren wisselend op de verduurzaming. Maar ja, verandering leidt bijna altijd tot weerstand. Tegelijkertijd is iedereen ervan doordrongen dat verduurzaming nodig is. Onze opdrachtgevers vragen erom. Het helpt dan om ervaringen te delen van collega's die al te maken hebben met elektrificatie. Zij zijn vaak enthousiast. Het rookt niet, maakt geen geluid, gebruikt geen benzine – dat is misschien minder stoer, maar uiteindelijk kan je er veel mee en werkt het comfortabeler.'

Jelle van Elk, HR Adviseur voor Heijmans Infra

'OVER VIJF JAAR WETEN WE NIET ANDERS'

'Tijdens de laatste Vakmandag hebben we nieuwe elektrische voertuigen tentoongesteld. Zo konden collega's zien hoe ze ermee moeten werken en wat de laatste duurzame ontwikkelingen zijn. Heijmans heeft als doel om in 2025 emissieloos te werken. Veel collega's vragen zich af wat dat in de praktijk betekent. Ze zijn nieuwsgierig, maar ook wel bezorgd om bijvoorbeeld de actieradius van auto's. Daarnaast hebben ze veel vragen op het gebied van veiligheid. Ze willen weten hoe ze elektrische apparaten moeten onderhouden of hoe gevaarlijk het is om een elektrische kraan te laden. Een machinist is bijvoorbeeld verantwoordelijk voor het onderhoud van zijn elektrische kraan, maar heeft daar nog geen ervaring mee. Tijdens de Vakmandag gingen we hierover in gesprek en lieten we zien dat we de veiligheidsvragen serieus nemen. Zo is er in Veenendaal een complete leerlijn voor het werken op en met een elektrisch voertuig. Dat neemt veel onrust weg. Doel van de Vakdag was mensen te laten ervaren dat het in de praktijk best meevalt. Natuurlijk – het werkschema verandert als je rekening moet houden met het laden van de voertuigen en apparaten. Maar over vijf jaar weten we niet anders.'

Ron Menting, technisch adviseur bij Heijmans

'WE PASSEN ONS GEWOON AAN

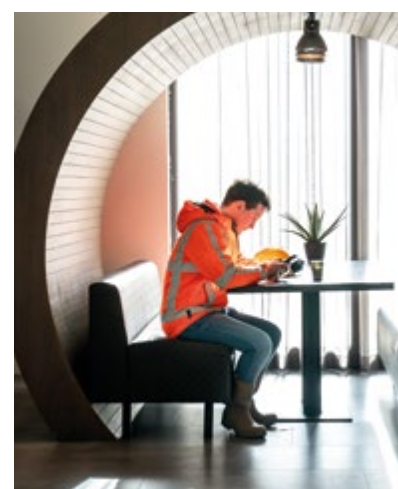
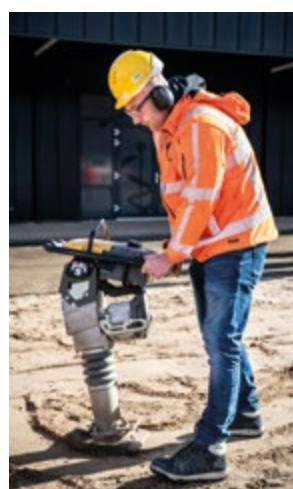
'Als voorman rijd ik aardig wat kilometers in een jaar. Tenminste, dat deed ik. Want vanaf begin dit jaar heb ik een elektrische bus. Daardoor doe ik meer klussen in mijn eigen regio. Dat heeft natuurlijk te maken met de actieradius. Overigens ben ik er heel tevreden mee. Hij rijdt een stuk comfortabeler dan mijn vorige dieselbus. Het enige nadeel is dus dat je hem steeds aan de stekker moet hangen, waardoor ik mijn werkdag anders moet indelen. Dat is even wennen, maar uiteindelijk geen probleem. Dat ik emissieloos rijd, geeft me ook best een goed gevoel. We moeten met z'n allen die kant op. Alle dieselwagens gaan eruit en ook het gereedschap wordt elektrisch. Dat vraagt wat aanpassingen van ons medewerkers. Een grote rupskraan kan je niet acht uur aan één stuk laten draaien. Maar we passen ons gewoon aan. Tijdens de Vakmandag vertelde ik mijn collega's hoe dat gaat, werken met een elektrische bus. Die zijn allemaal wel geïnteresseerd. Ik denk dat ze straks ook niet meer anders willen. Net als ik.'

Tino Ibba, voorman Heijmans Infra

'NAAST MACHINIST BEN JE OOK PLANNER'

'Als machinist op de kraan doe ik bijvoorbeeld de voorbereidingen voor straatwerk of rioolwerkzaamheden. Ik kan na jaren ervaring goed met het materieel overweg – maar ook ik leer nog steeds elke dag. Helemaal nu we overstappen naar elektrisch materieel. Dat zie ik vooral als een nieuwe uitdaging. Uiteraard is het eerste wat in je opkomt: gaat zo'n kraan wel de hele dag mee? Een bandenkraan doet in tegenstelling tot een rupsvoertuig veel rijwerk, waardoor de accu sneller leeg raakt. Daar moet je rekening mee houden. Naast machinist word je dus ook een soort planner. Stel dat je pvc-buizen nodig hebt, dan moeten die niet te ver van de werkplek liggen. Dat de machine stiller is, vind ik persoonlijk erg fijn. Zo kan ik het personeel eromheen veel beter verstaan wat bijdraagt aan een veilig werken op de bouwplaats. Daarnaast is er geen uitstoot. Dat is met name een voordeel voor omwonenden en voorbijgangers. Qua veiligheid is het wel even wennen op het gebied van onderhoud. Maar daar zijn we ons van bewust en zoeken we goede oplossingen voor.'

Nick van den Tempel, machinist Heijmans Infra

Matthijs Clerk
ass. Projectcontroller

Erwin Uittenbogaard
ass. Projectcontroller

Mariska Zeegers
Medew. projectcontrol

Rick Pauw
Controller

“Wij zijn aardig,
met een voetnoot.”

Nee, ze hoeven geen jaarlijkse test voor kleurenblindheid te doen. Het verschil tussen rode en zwarte cijfers zien ze haarscherp. Ook hun mensenkennis is een pluspunt. Ontmoeting met de vier financiële toezichthouders van Heijmans Regio Noord Oost Midden

Samen vormen ze de afdeling Financiën in Veenendaal. Hun gemeenschappelijkheid? Ze zijn analytisch, accuraat en doortastend. Qua karakter vallen ze in de categorie 'no nonsense.' Verder weten ze geblinddoekt het slijtende euroteken op hun toetsenbord te vinden. Maar de aard en schaal van hun projecten verschilt. Zo is Erwin Uittenbogaard [48] assistent projectcontroller voor verlichting en bewegwijzering – "dat begint al vanaf vijfduizend euro" – en bekleedt Matthijs Clerk [26] dezelfde functie maar dan voor wegenbouwprojecten, "van enkele tonnen tot miljoenen." Zij vormen een hecht kwartet met Mariska Zeegers [49], medewerker projectcontrol, en Rick Pauw [57], die als controller de eindregie heeft.

Met z'n vieren zijn ze belast met de financiële bewaking en waardering van infraprojecten die onder de vlag van Veenendaal, Hoogeveen en Hengelo plaatsvinden. Voor een goed zicht op ontwikkelingen zijn ze afhankelijk van anderen. Niet erg, zegt Matthijs. Met een glimlach: "We vragen onszelf aan tafel. Zo hebben we veel overleg met projectleiders, de bedrijfsleider en werkvoorbereiders." Al vanaf dag één van de uitvoeringsfase zijn ze bij een project betrokken. Enerzijds vormen ze de ogen en oren van Heijmans Infra. Anderzijds zou je het viertal ernstig tekortdoen wanneer je ze louter als cijfertijgers zag. "We zijn ook adviseur en vraagbaak", zegt Erwin. "Je werkt samen om het maximale eruit te halen."

Geen rompslomp

Een plusteken is een plusteken, een minteken een minteken. Dat zijn ze al vanaf de late middeleeuwen. Maar in de wereld van kosten en baten is er enorm veel veranderd. Rick, die al dertig jaar 'geel bloed' heeft, herinnert zich de gigantische papierbergen in het niet-digitale tijdperk. "Stapels pakbonnen en loonrapporten op vrijdag, enveloppen met 'interne post', meterslange faxen, maar ook cash geld." Halverwege de jaren negentig verscheen op zijn toenmalige vestiging Heemstede een desktop met Quattro Pro, een voorloper van Excel. "Eentje, voor de hele zaak. Met van die kleine floppy's." De financiële systemen leken af en toe nog op een labyrint. "Maar ze zijn in de loop van de tijd steeds meer gestroomlijnd", verzekert Mariska, die in vijftientig jaar Heijmans de hink-stap-sprong naar SAP-systemen maakte. Erwin, die het team in 2020 kwam versterken, is blij dat eenvoudig en efficiëntie hand in hand gaan. "Je wil geen administratieve rompslomp. Niet voor de monteurs of anderen, maar ook niet voor jezelf."

Op pad

In de vorige eeuw gingen projectadministrateurs meer op pad, mede door de kleinere omvang van een regio. "Je wist precies wat er op de werken gebeurde", zegt Rick. "Bij project A waren ze met de riolering bezig, bij B werd asfalt gedraaid. De nummers van de werken kende je ook uit je hoofd. Dat is een afwijking." Vooral bij grotere projecten kwam hij veelvuldig over de vloer.

Tweemaal per maand werkte hij een dag lang op Nationaal Militair Museum Soesterberg. "Je sprak iedereen, van Kabels & Leidingen tot Sport & Groen. Alles uit de eerste hand." Nog altijd gaat hij regelmatig de boer op. "Tot aan de Lauwersmeerdijk bij Dokkum. Werkbezoek houdt de lijnen kort en geeft je informatie die je anders misschien misloopt. Het wordt ook op prijs gesteld."

Matthijs is eveneens voorstander van bezoek op locatie: "Je ziet de voortgang, wat veel kan verduidelijken. Stel dat tachtig procent is uitgegeven, maar je ziet dat het project nog lang niet op dat percentage zit, dan denk je: 'Hier gaat iets niet goed.'" Erwin knikt instemmend: "Dan weet je wel hoe de vlag erbij hangt. Tegelijkertijd reken je erop dat je tijdig informatie krijgt. Je werkt op basis van vertrouwen en een informatieplicht."

Transparantie is de gouden regel. Die wordt goed gevolgd, zegt Rick. Laconiek: "Soms moeten we de 'horzel' spelen, maar doorgaans horen we het als het niet lekker gaat. Tegenslag kan uiteindelijk ook aan van alles liggen – van de complexiteit van een project tot aan de weersomstandigheden." De twee- à driemaal per jaar dat een werk tegenvalt – op een totaal van zo'n tweehonderd projecten – volstaan ze niet met een zucht slaken, archiveren en weer verder. "Je gaat de boel reconstrueren", zegt Matthijs. "Samen proberen om boven water te krijgen wat er is gebeurd. Daar leer je van."

Kameleon

Voor een open verstandhouding met alle partijen zijn sociale en communicatieve vaardigheden belangrijk in hun werk. "Wij zijn aardig, met een voetnoot", beschrijft Erwin de grondhouding. Ook mensenkennis komt van pas, weet hij. Die helpt om uitspraken en situaties beter in te schatten: "De een is voorzichtig, de ander neemt wat meer risico. De een is stugger, de ander jovialer. Daar pas je je benadering op aan. Je bent een kameleon."

Slapeloze nachten van hun werk hebben ze nooit. Wat helpt, is de goede sfeer bij Financiën. Mariska: "Humor is daar belangrijk in. Dat miste ik wel, toen we elkaar tijdens de corona minder zagen." Rick onderschrijft het. Weliswaar is ook bij Heijmans het thuiswerk na de pandemie toegenomen, maar zelf geeft hij de voorkeur aan koffie en contact in Veenendaal: "Zo min mogelijk werk ik thuis."

Qua beroep zitten de vier op hun plek, of dat nu thuis of op kantoor is. Na de middelbare school wisten ze dat ze in de wereld van bedrijfseconomie en administratie aan de slag wilden. Op Matthijs na: "Ik wilde tandarts worden." Of is-ie dat alsnog? Eigenlijk wel. Zijn controles houden gezond. Niet halfjaarlijks, maar elke dag. ■

Tussen Jirnsom en judomat.

IN NEDERLAND DRAGEN SLECHTS TWEEËNDERTIG MENSEN ZIJN ACHTERNAAM. MAAR DE ENERGIE VAN JOS MELIESIE (21) IS NOG VEEL ZELDZAMER. PORTRAIT VAN EEN ONVERMOEIBARE ASSISTENT-UITVOERDER BIJ HEIJMANS INFRA. "VANAVOND NOG EVEN SPORLEN."

Een vraag, voordat hij aan zijn krachttraining begint. Kan de sterke voorkeur voor een beroepssector een genetische onvermijdelijkheid zijn? Wie in de stamboom van Jos Meliesie uit Kampen klimt, gaat het al snel vermoeden: "M'n vader is productie leider bij Leicon in Steenwijk, een bedrijf dat prefab producten voor verkeersgeleiding maakt. Eerder was hij betonmeester in een fabriek. Mijn moeder heeft mts wegenbouw gedaan en m'n zus studeert hbo bouwkunde."

Het lot heeft het zo bepaald, lacht Jos. Maar hij is er allermest rouwig om. Als kind ging hij al graag mee naar de betonfabriek waar zijn vader werkte. Wat in ieder geval vroeg uithardde, was zijn studiekeuze: "Op mijn vijftiende wist ik dat ik de infra in wilde."

Lachen

Van havo-4 stapte hij over naar mbo-4 infra in Zwolle. Een welkome verandering zegt hij. Van nature is hij geen stilzitter; hij moet wat omhanden hebben. Tijdens z'n eindstage bij een infrabedrijf in Zwolle zou hij haast handen tekortkomen. "M'n opdrachten raakten aan aan alle aspecten van infra: ontwerp, werkvoorbereiding, planning, beheer en onderhoud. Maar de uitvoering vind ik het leukst. Vooral de wegenbouw. De afwisseling van binnen en buiten werken bevalt me, maar ook de omgang met de grondwerkers en kraanmachinisten. We lachen veel." Eerder liep hij zes maanden stage bij Heijmans Infra. "In Zwolle was ik bij twee projecten betrokken. Op bedrijventerrein Hessenpoort legden we een weg om het distributiecentrum van Wehkamp aan. In de binnenstad ging het om de herinrichting van de Diezerbrink, een winkelgebied. M'n hart ligt toch wel bij projecten in de stad. Voortdurend levendigheid en chaos om je heen vind ik fijner dan stilte in the middle of nowhere."

Na het behalen van zijn mbo-diploma veranderde zijn leven in een T-splitsing. Links- of rechtsaf: studeren of werken? Lastige keus. Eén voordeel: als je verstand van infra hebt, durf je sneller je eigen weg te banen. Zo koos Jos voor de hbo-deeltijdopleiding Infra Civiele Techniek in Arnhem: vier dagen werken, vrijdags naar school. Een pittige studie, zegt hij. "Ik leer vooral berekeningen maken. Van wat zoal? De draagkracht van stalen brugliggers van een brug, grondspanning of de benodigde diameter van buizen. Maar ook het draagvlak van een dijk of de hoeveelheid water die hij mag doorlaten."

Skitterjend

Over zijn leerplek in de wegenbouw twijfelde hij geen seconde. De leukste vorm van geelzucht: hunker naar Heijmans. "Toen ik Jan Jelsma (bedrijfsleider) benaderde, kon ik meteen aan de slag." Inmiddels heeft hij twee grote projecten achter de rug. In de zomer van 2023 was hij assistent-uitvoerder op een werk in Sneek: "We pakten het gebied rond het station aan. Betonverharding aanbrengen, rioleren, bestrating maken. De hele dag op een drukke plek. Ja, daar word ik blij van." Een Friese klus omvatte wegwerkzaamheden rond het dorp Jirnsom, in het weidse landschap tussen Sneek, Grou en Akkrum. Of nog preciezer: op de Douwemastrjitte, Terprane, Bûtlânswei en Rykswei. Dat klinkt alsof een straatnamencommissie ooit na een fles Beerenburger los is gegaan, maar de Friezen weet beter: het zijn namen in hun *skitterjende* taal. Jos somt wat Jirnumse werkzaamheden op: "Rijbanen openbreken en asfaltverharding aanbrengen, belijnen in verband met zestigkilometermaatregelen, straatwerk aanbrengen" Het project, dat zeven weken duurde, was zijn vuurdoop. "Ik deed het in m'n eentje, als assistent-uitvoerder. Wel was er een hoofdvoerder met wie ik dagelijks overleg had. Hij maakte de overall planning en keek met mij mee." ▶

Over rozen

Spannend? In het begin wel, geeft hij grif toe. Vooral als zich pech voordeed. Een herinnering: "Op een dinsdagochtend was ik om 06.00 uur op het werk. We zouden asfalt frezen. Alles stond klaar: personeel, vrachtwagens. Tot we dachten: waar blijven die frezen?! Ik bellen, namen ze niet op – nog te vroeg. Bleek uiteindelijk dat ze het per ongeluk op woensdag ingepland hadden staan. 'Het leven van een wegenbouwer gaat niet altijd over rozen', zegt een collega weleens. Dat klopt, maar van tegenslag leer je wel meer."

'Jirnsum' is hij financieel af aan het rond. Ook maakt hij het opleverdossier op. Tijdelijk helpt hij op de vestiging in Hoogeveen met calculeren. "Ik heb al een voortgangsgesprek met de hoofduitvoerder gehad. 'Veel is goed gegaan', stelde hij, 'niet alles.' Maar ik merk vertrouwen. Dat hebben ze ook hardop uitgesproken. Op een soortgelijk project mag ik weer zelfstandig aan de slag." Binnenstedelijk, hoopt hij. "Hartje Kampen? Nou, nee. Ik ken er te veel mensen. Maar een centrum trekt me wel. Het is complex. Alles komt er bij elkaar: de gemeente, winkels, bewoners, hulpdiensten."

Uchi-mata

Eén zekerheid: tegenslag zal hem niet snel vloeren. Hij staat immers stevig op zijn benen. "Vijf avonden per week doe ik krachttraining op de sportschool. Verder judo ik elke week, al sinds m'n vijfde. Zo kon ik m'n energie goed kwijt, vonden m'n ouders indertijd. M'n favoriete judotechniek? De *uchi-mata*, een heupworp." Zo rond z'n twaalfde nam Jos zelfs deel aan de Nederlandse Jeugdkampioenschappen, waar hij tiende en elfde in het klassement werd. "Ik heb er een kast vol prijzen aan overgehouden. Maar ik heb ze gisteren ingepakt. Ze gaan naar de zolder." Want niet het uiterlijk vertoon telt, beseft hij op z'n eenentwintigste, maar de innerlijke groei. "Aan het judo heb ik een sterk doorzettingsvermogen overgehouden. Handig, in m'n werk bij Heijmans." ■

Jos Meliesie

assistent uitvoerder
M: 06 - 29 69 54 02

Marcel Visser
Projectcoördinator

Jos ten Brinke
Monteur Elektro- en Infratechniek

“Als we niet veilig kunnen werken, dan werken we niet.”

Beiden vallen onder de afdeling Service & Onderhoud van Heijmans-vestiging Veenendaal. Jos ten Brinke als Monteur Elektro- en Infratechniek, Marcel Visser als Projectcoördinator. Hoe ervaren zij hun werk? 'Het kan levensgevaarlijk zijn.'

Wat houdt jullie werk in?

Jos: 'Onze afdeling beheert en onderhoudt de technische systemen op snelwegen en vaarwegen. Vooral voor Rijkswaterstaat. Denk aan de matrixborden, camera's en detectielussen voor dynamisch verkeersmanagement. Maar ook aan verkeersregelinstallaties en openbare verlichting. Is er een storing? Dan proberen monteurs als ik die ter plekke op te lossen – na toestemming van de klant én met de juiste veiligheidsmaatregelen. We willen niets aan het toeval overlaten.'

Marcel: 'Onze monteurs en opdrachtgevers beseffen beter dan ooit hoe levensgevaarlijk onderhoudswerk op de vluchtstrook kan zijn. Als projectcoördinator hamer ik altijd op hetzelfde: als we niet veilig kunnen werken, dan werken we niet. Daarnaast zorg ik dat onze werkzaamheden financieel gedekt zijn en bedenk ik ad-hoc-oplossingen voor plotselinge problemen – zoals de kapotte turbo van een monteursbusje. Bovendien stuur ik degene aan die de planning en benodigdheden regelt voor de uitvoering.'

Wat is leuk aan jullie werk?

Jos: 'Dat ik heel verschillende apparaten onderhoud. Dat het me vaak lukt om deze zelf te repareren, waardoor duurdere reparaties of vervanging onnodig zijn. En dat het elke dag afwachten is hoeveel of welk type storingen er zijn. Ook hoef ik niet altijd om dezelfde tijd te beginnen of stoppen en mag ik overuren inruilen voor vrije uren.'

Marcel: 'Ik werk graag met mensen. En vind het erg leuk ze aan te sturen, te zorgen dat ze hun werk goed en prettig kunnen doen. Ook hou ik ervan om mijn technische achtergrond te gebruiken. In gesprekken met monteurs, maar ook door technische informatie en uitdagingen begrijpelijk te maken voor niet-technische medewerkers van klanten.'

Wat voor uitdaging bijvoorbeeld?

Jos: 'Veel technische systemen zijn zo oud dat er geen onderdelen meer voor verkrijgbaar zijn. Die zijn dus onrepareerbaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor veel verkeerscamera's. Problematisch, want als er twee camera's op één spitsstrook kapot zijn, moet die spitsstrook sluiten en hapert de doorstroom.'

Marcel: 'We hebben Rijkswaterstaat aangeboden om alle verkeerscamera's in één keer te vervangen. Hopelijk gaat ze daarmee akkoord in een aankomend DVM-contract. En verhoogt ze ook haar onderhoudsbudget. Want dit neemt af, terwijl de storingen toenemen. Dat is vragen om problemen – en wij voorkomen die liever.' ■

Marcel Visser
projectcoördinator
M: 06 - 11 31 92 39

TECHNIEK TASTBAAR VOOR DE JEUGD: 'HIER WORD JE BLIJ VAN.'

MEDEWERKERS VAN HEIJMANS INFRA EN UTILITEIT STONDEN OP 24 NOVEMBER OP EEN STAND IN HEERENVEEN OM KINDEREN VAN 10-14 JAAR ENTHOUSIAST TE MAKEN VOOR EEN TOEKOMST IN DE TECHNIEK. YVONNE VERVER EN THEA DIJKSTRA VERTELLEN JE ER MEER OVER.

Alle bedrijven in de techniek kampen met een schreeuwend tekort aan vakkrachten. 'En de aanwas van de opleidingen is te laag om voldoende studenten op te leiden, zegt Thea Dijkstra. Ze is als Samenwerkingsexpert actief in de regio Noord-Oost. 'Vandaar dat we ons als Heijmans sterk maken om jongeren al op vroege leeftijd te laten zien hoe mooi het werken in de techniek is.'

Sleutelhanger maken

Eerder dit jaar stond Heijmans met een stand op een school in Dokkum. Dat was volgens Thea een groot succes. 'Collega's vonden het ontzettend leuk om kinderen meer te vertellen over het vak. Die reageerden zo enthousiast, daar word je echt blij van.' Ook Yvonne Verver, accountmanager bij Heijmans, kijkt met veel plezier terug op de bijeenkomst in Dokkum.

'Sommige kinderen kwamen wel drie keer terug! Dat kwam ook doordat bij ons ze echt iets konden doen. Zo konden ze "klein emissieloos materieel" besturen en onze collega's leerden ze een sleutelhanger te maken met elektrotechnisch gereedschap.'

Veel mogelijkheden

Yvonne noemt het bijzonder dat collega's van zowel Infra, Bouw en Utiliteit aanwezig zijn op de beroepskeuzedagen. 'Daardoor kunnen we extra goed laten zien dat er ontzettend veel mogelijkheden zijn om binnen de techniek aan het werk te gaan. We investeren hier in de toekomst en kunnen ons als Heijmans op een mooie manier laten zien aan de buitenwereld.' ■

Thea Dijkstra

secretaresse Utiliteit
M: 06 - 33 71 59 95

Yvonne Verver

accountmanager
M: 06 - 15 29 05 37

Giny Steggink
Projectleider

Hans Leeftang
voorzitter proeftuin
Nettelhorst

“Op de goede weg.”

Volgens oud-hoogleraar Herman Pleij is Nederland Gods eigen bouwpakket. Maar af is het nooit, leert ook de kruising N346/N825 bij Lochem. Gesprek over een schepping die langer dan zes dagen duurt – maar dan heb je ook wat.

Aan tafel in de gele bouwkeet. De tekeningen die achter Giel Westerik hangen, zijn volledig uitgewerkt. Giel zelf nog lang niet, al nadert de eerste fase van zijn project de voltooiing. "Op 20 juli is het nieuwe kruispunt en zeshonderd meter nieuwe weg opgeleverd." Meteen na de bouwvak zijn Giel en zijn ploeg begonnen met de aanleg van drie bruggen over de Nettelhorster Laak. Ook hebben ze vier kilometer weg verbreed en overlaagd. Kroon op het werk: het veilig maken van de veelbesproken kruising Broekstraat. "Half december is het klaar", bezweert Giel.

Afkloppen op Achterhoeks hout, want vooralsnog gaat het volgens plan. Michiel Wouters, projectmanager van Heijmans: "Omdat we de rijbaan richting Goor hebben afgesloten, konden we ongehinderd en veilig

werken. Maar ook sneller. Dat scheelt minstens twee à drie maanden." Sluipverkeer? Een kat-en-muis-spel, al komt Heijmans met slimme omleidingsroutes zo veel mogelijk tegemoet aan de verkeersgebruiker. "Verder checken we regelmatig bij de drie betrokken gemeenten en de provincie of we extra actie moeten ondernemen", zegt Michiel. "Zoals? Extra geleiding van sluipverkeer, inzet van verkeersregelaars en heldere bebordingen."

Gejuich

Een andere belofte die het bouwbedrijf inlost, is duurzaam en circulair werken. Giel: "Vrijkomend zand houden we zo veel mogelijk hier, wat ook vervoersbewegingen scheelt. Verder hergebruiken we zo'n 500 m³ natuursteenachtig materiaal van

onder de oude rijbaan. Dat komt onder de nieuwe fietspaden." Buiten staan zonnepanelen die de keet van stroom voorzien. Maar ook elektrisch materieel is in opmars vertelt Michiel. "Van kranen en walsen tot asfalteermachines en spuitwagens. Waar mogelijk zetten we ze in." Met lach: "Alles wordt langzaam Makita."

En Kees Bleijveld, projectleider bij de provincie Gelderland? Die raakt steeds blijer van RCC, de verkozen contractvorm waarin circulariteit – het deftige woord voor hergebruik van grondstoffen en materialen – en langdurige betrokkenheid van bewoners de boventoon zetten. Kees: "Naast techniek en circulariteit gaat het bij RCC ook om veiligheid, gezondheid en sociale cohesie. Daar zetten we als provincie graag op in."

Volgens Kees is de weg de uitkomst van veel overleg en de wil om boven dertien-in-een-dozijn-oplossingen uit te stijgen. "Alleen al op het vlak van geluidsreductie is er de nodige innovatie." Met een voetnoot, want één oorverdovend kabaal valt niet uit te sluiten: het gejuich als het project klaar is. ■

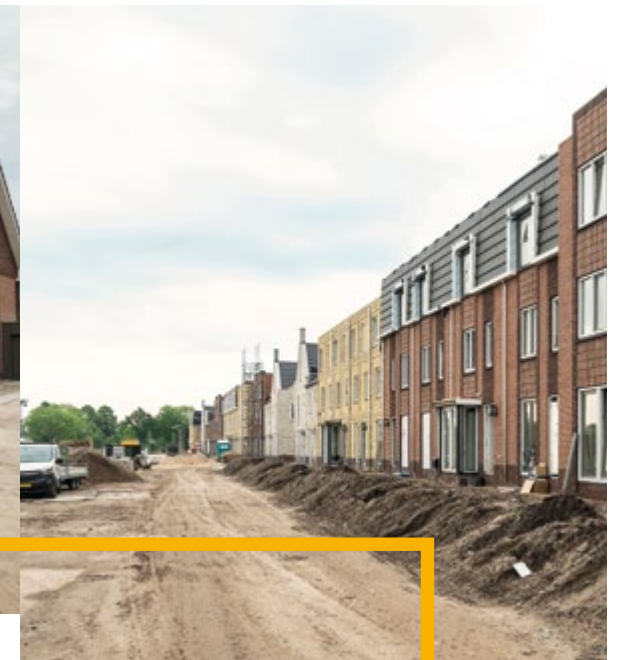
Giny Steggink

projectleider
M: 06 - 12 56 44 00

Giel Westerik

projectleider
M: 06 - 50 73 70 37

Hoe is het nu met Maanwijk Leusden?

Voorjaar 2023

Najaar 2023

heijmans

Heijmans Infra B.V.

Regio NoordOostMidden

T +31 (0)318 58 04 11

E inframiddenoost@heijmans.nl

W heijmans.nl